

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 334.722.1:332.122:001(477)

*Степаненко В.В.,
Генеральний директор Державної організації «Регіональний
фонд підтримки підприємництва в Запорізькій області»*

БІЗНЕС-ІНКУБУВАННЯ ТА ІННОВАЦІЙНІ ЦЕНТРИ – ПЕРСПЕКТИВНІ ФОРМИ ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Бізнес-інкубатор представляє собою базовий елемент майнової інфраструктури малого підприємництва, основною метою якого є створення сприятливих організаційно-економічних умов для новостворених малих і мікропідприємств. В даний час бізнес-інкубатор розглядається як один з найбільш ефективних інструментів підтримки і розвитку малого підприємництва у всьому світі.

Досвід провідних країн доводить, що використання бізнес-інкубаторів дозволяє знизити кількість провалів в організації та розвитку малого бізнесу на 20%. Слід підкреслити, що якщо до 5 років в агресивному ринковому середовищі «доживають» тільки 30% малих підприємств, то в умовах бізнес-інкубаторів – 85% [1]. Це пов'язано з тим, що на етапі нульової або навіть негативної «прибутковості»: від зародження малого підприємства до початку його зростання – саме бізнес-інкубатор приймає на себе значну частину складнощів становлення нового бізнесу, одночасно надаючи інструменти для розвитку, і через певний період часу виводить підприємство на ринок. Бізнес-інкубатори не тільки сприяють економічному зростанню суб'єктів малого підприємництва, а й сприяють поширенню інноваційних продуктів, впровадженню науково-технічних розробок у виробництво, вирішують проблеми зайнятості населення та розвитку соціального підприємництва.

Ідея бізнес-інкубації вперше з'явилася в США в 1960-і рр. Поштовхом до бурхливого розвитку та поширенню бізнес-інкубаторів послужив економічний спад, пережитий багатьма країнами Заходу в останній чверті ХХ сторіччя. За даними Асоціації бізнес-інкубаторів Великобританії, в 1985 р. в світі вже діяло близько 70 бізнес-інкубаторів, в 1992 р їх було 470, нині – більше 5000 [2].

Перші бізнес-інкубатори в Україні з'явилися більше шістнадцяти років тому. У 1997 р в Росії було створено некомерційне партнерство «Національна співдружність бізнес-інкубаторів», основною метою функціонування якого стало сприяння і надання взаємодопомоги, обмін досвідом, рішення загальних проблем розвитку бізнес-інкубаторів в країні. Однак більш активний розвиток бізнес-інкубатори в Україні отримали в 2005 р. Проте, за ці роки не було створено ані законодавчої бази, щодо регулювання діяльності бізнес-інкубаторів, ані самих бізнес-інкубаторів в класичному їх розумінні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням удосконалення механізмів створення бізнес-інкубаторів, виявлення проблем їх функціонування та шляхів вирішення цих проблем приділено увагу у працях таких вчених, як О. Бородіна, Л. Дмитриченко, В. Зянько, С. Єрохін, М. Жук, В. Ляшенко, Є. Панченко, О. Титаренко, В. Шарапов та ін. Проте, незважаючи на значну увагу науковців до даної проблеми, її вивчення залишається актуальним завданням, особливо в частині узагальнення успішного зарубіжного досвіду створення і функціонування бізнес-інкубаторних структур.

Постановка завдання. Необхідно чітко розуміти значення бізнес-інкубатора як інструменту підтримки та стимулювання розвитку суб'єктів малого підприємництва полягає у забезпеченні комплексного супроводу малого підприємства протягом реалізації його проєкту: від навчання та складання бізнес-плану, до випуску готової продукції. Найбільш поширеними схемами взаємодії бізнес-інкубатора з суб'єктами малого підприємництва виступають наступні два типи:

- 1) взаємини бізнес-інкубатора і суб'єкта малого підприємництва будуються на договірній основі;
- 2) бізнес-інкубатор працює за принципом холдингової компанії.

У першому випадку за умовами договору бізнес-інкубатор надає послуги суб'єктам малого підприємництва за пільговими цінами або на умовах кредиту. У момент виходу зі складу бізнес-інкубатора, суб'єкт малого бізнесу виплачує бізнес-інкубатору індексовану вартість послуг. У другому випадку бізнес-інкубатор, як правило, володіє контрольним пакетом акцій вступили в нього суб'єктів малого підприємництва. При виході зі складу бізнес-інкубатора підприємець викуповує у бізнес-інкубатора весь пакет акцій або його частина (до контрольного) на заздалегідь обумовлених у відповідному договорі умовах [4, с. 232].

Основні функції полягають:

– в наданні сприяння інноваційним малим підприємствам у становленні та розвитку бізнесу шляхом надання на пільгових умовах строком до декількох років офісних, складських приміщень, наукових лабораторій, оргтехніки;

– у наданні консультативно-експертних послуг в сферах бухгалтерського обліку та звітності на підприємстві, діловодства, організації адміністративної роботи, підбору кадрів;

– в організації та проведенні навчальних курсів і семінарів для працівників підприємств з бухгалтерського обліку, маркетингу, бізнес-планування, фінансового менеджменту, управління підприємством;

– у наданні допомоги підприємствам в отриманні фінансування через систему грантів, фінансової підтримки через структуру кредитних кооперативів, залучення іноземних інвестицій;

– у наданні широкого доступу малих підприємств до інформаційного забезпечення;

– у сприянні в підготовці бізнес-планів, проведенні маркетингових досліджень, просуванні та розвитку продукції.

Насьогодні представлені в Україні інкубатори можна класифікувати як класичні; які надають послуги за допомогою електронного зв'язку з підприємствами; віртуальні; цільові.

Мета статті – дослідити досвід функціонування бізнес-інкубаторів закордоном, охарактеризувати їх значимість для суспільства та виявити основні відмінності між різними видами бізнес-інкубаторів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основним напрямком діяльності класичних бізнес-інкубаторів виступає не стільки надання бізнес-послуг, оскільки надання підприємствам офісних та виробничих площ за цінами значно нижче ринкових. При цьому в рамках класичного бізнес-інкубатора функціонують підприємства різного профілю. На відміну від класичних, інші бізнес-інкубатори надають суб'єктам малого підприємництва виключно консультативні послуги. Недоліком бізнес-інкубатора такого типу є відсутність обміну досвідом між підприємствами, які користуються його послугами.

В якості основного недоліку бізнес-інкубаторів, які надають послуги за допомогою електронного зв'язку з малими підприємствами, можна назвати малу кількість прямих контактів з підприємствами [8, с. 37-38].

Специфіка діяльності віртуальних бізнес-інкубаторів полягає в наданні допомоги у відкритті бізнесу на відстані. Нарешті, цільові бізнес-інкубатори мають певну галузеву специфіку, тобто сприяють розвитку конкретних напрямків бізнесу, наприклад, малих підприємств, що спеціалізуються на розробці комп'ютерних програм [5, с. 36]. Ключовою перевагою бізнес-інкубаторів в порівнянні з іншими інструментами розвитку суб'єктів малого підприємництва виступає в першу чергу пільгова орендна ставка, складова 40% від ставки на державну (муніципальну) нежитлову нерухомість в перший рік, 60% – у другий, 100% – в третій. З урахуванням того, що орендна ставка муніципальної офісної та виробничої нерухомості в 1,5-2 рази нижче середніх орендних ставок комерційної нерухомості, то ефективність бізнес-інкубаторів не підлягає сумніву.

Незважаючи на наявність явних переваг бізнес-інкубаторів для ефективного розвитку мікропідприємств, слід вказати і на ряд обмежень використання даного інструменту суб'єктами малого підприємництва:

– термін перебування суб'єкта малого підприємництва в бізнес-інкубаторі має становити не більше трьох років при тому, що інноваційний лаг триває в середньому 5 років;

– приміщення можуть орендуватися тільки новоствореними підприємствами (до 1 року з моменту державної реєстрації);

– відсутня виробничо-технологічна база [6].

Для того, щоб процеси бізнес-інкубування в Україні надалі сприяли формуванню реальної бази для розвитку малого підприємництва, слід:

– розробляти ефективну державну політику, спрямовану на створення сприятливих умов для функціонування самих бізнес-інкубаторів;

– реалізовувати актуальні проекти для мережі бізнес-інкубаторів по регіонах країни;

– стабілізувати політичну та макроекономічну середовище, як основу розвитку бізнесу в цілому.

Таким чином, незважаючи на новизну і невеликий досвід використання бізнес-інкубаторів, даний напрямок слід розглядати як досить перспективний напрямок підтримки та розвитку суб'єктів малого підприємництва в Україні, в тому числі і в посткризових умовах. Активізація невикористаних ресурсів регіонів країни в рамках проектів створення та розвитку бізнес-інкубаторів в цілому сприятиме забезпеченню високої виживаності та стабільному зростанню малих підприємств.

Лише протягом 90-х років ХХ століття, завдяки діяльності бізнес-інкубаторів, малим бізнесом було створено близько 80% нових робочих місць у Європі та США. Потреба в бізнес-інкубуванні зумовлена також соціально-економічною складовою малого підприємництва. Адже протягом трьох років плідної роботи велика кількість підприємців неспроможні продовжувати, залишається лише 14-

30% новостворених малих підприємств. Тоді як у бізнес-інкубаторі ця чисельність значно зростає і становить 85-86% [3].

З виходом України на глобальний ринок національному виробникові доведеться відкрито конкурувати з високоефективними світовими транснаціональними корпораціями, які мають гнучку інноваційну структуру й високу здатність до реакції на зміни ринкового середовища. Тому науковці та економісти вже неодноразово звертали увагу влади на необхідність активізації цього напрямку політики і пропонували деякі механізми розвитку в Україні сучасних методів і форм господарської інтеграції малого і великого бізнесу та підвищення конкурентоспроможності національного виробництва. Зазначимо, що в розвинених ринкових країнах в 60-ті роки ХХ століття було створено спеціальні державні органи, які займаються питаннями розвитку форм господарської інтеграції між малим і великим бізнесом, оскільки це питання має стратегічний характер і є ресурсом забезпечення конкурентоспроможності національних економік.

В Україні ж сьогодні практично не ведеться робота в цьому напрямі, навіть відсутні проекти адміністративних заходів з цього питання. Бездіяльними поки що, на жаль, залишаються і державний, і громадський сектори. Тоді як без проведення ефективної політики у напрямі розвитку господарської інтеграції національного великого й малого бізнесу Україна не має надійних шансів стати рівноправним партнером на світовому ринку та конкурентоспроможним учасником Світової організації торгівлі.

Бізнес-інкубатори необхідні для зміцнення й розвитку новостворених підприємств. Особливо у державах з низькою динамікою розвитку підприємництва роль бізнес-інкубаторів виявляється дуже важливою для забезпечення місцевого соціально-економічного розвитку [7, с. 57].

На теперішній час в Україні, за даними Держпідприємництва, зареєстровано понад 70 бізнес-інкубаторів. За даними ж нещодавно проведеного Українською асоціацією бізнес-інкубаторів та інноваційних центрів (УАБІЦ) моніторингу діяльності бізнес-інкубаторів, їхня чисельність виявилася значно меншою і складає лише близько 10-ти бізнес-інкубаторів, які реально працюють. Серед них, насамперед, можна назвати Білоцерківський, Славутицький, Хмельницький, Сімферопольський, Львівський, Полтавський, Івано-Франківський бізнес-інкубатори. Така суттєва розбіжність у даних спричинена, насамперед, досі законодавчо не визначеним поняттям бізнес-інкубатора. У Господарському кодексі України взагалі не згадується такої організації, як бізнес-інкубатор.

Подальший розвиток бізнес-інкубування в Україні неможливий без розробки і прийняття Типового положення про бізнес-інкубатор. Проте, безумовно, навіть розробка і прийняття такого регуляторного акту не розв'яже головного питання – створення всебічних сприятливих умов для розвитку мережі бізнес-інкубаторів в Україні. З метою формування державної стратегії у цій сфері УАБІЦ розроблено проект Концепції розвитку мережі бізнес-інкубаторів в Україні, який було надано на розгляд Держпідприємництва й Міністерства фінансів України і який отримав позитивне схвалення. Тому даний проект Концепції можна взяти за основу і продовжити роботу в цьому напрямі в рамках спеціально створеної робочої групи.

Що ж стосується проблем становлення інноваційних центрів, то розвиток інновацій в Україні, на жаль, у багатьох питаннях поки що перебуває в площині діяльності ентузіастів, а не послідовної й пріоритетної державної політики та програмних адміністративних дій. Яскравим прикладом цього може служити процес реалізації положень Постанови Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 р. № 1421, якою було передбачено проведення щорічного Всеукраїнського конкурсу інноваційних технологій. Проте, на жаль, проведення даного конкурсу було лише задеклароване, але насправді він так і не проводився, і немає підстав сподіватися, що його може бути проведено наступного року.

Українська асоціація бізнес-інкубаторів та інноваційних центрів готова брати активну участь у підготовці проведення такого конкурсу і пропонує спільно з видавничим центром внести до плану проведення Всеукраїнського конкурсу інноваційних технологій окремий проект «Успішні інновації України», що передбачає підготовку і видання презентаційної елітної книги «Успішні інновації України». Мета даної книги – пропаганда успішних інноваційних проектів та ідей, привернення уваги влади і громадськості до успіхів та проблем діяльності інноваційних підприємств, виявлення й оцінювання напрацювань вітчизняних ЗМІ з висвітлення питань інноваційного розвитку. В даному виданні буде показано основи і закономірні фактори успішної діяльності підприємств, що обрали інноваційну модель розвитку або використовують інноваційні технології; воно також міститиме цінну інформацію для розвитку і розширення ділових контактів, залучення інвестицій та подальшого інтегрування України в світовий економічний, науковий і культурний простір. Ця книга буде безкоштовно розповсюджуватися на міжнародних виставках і семінарах, буде надана міністерствам і відомствам для врахування в адміністративній роботі, а також передана в наукові й академічні бібліотеки, посольства й торгівлі представництва України за кордоном, а також іноземні посольства і представництва в Україні. Також буде видано електронну версію книги на CD.

Необхідно навести декілька найпоширеніших визначень терміну бізнес-інкубатор, що відтворюють більш досконало сутність терміну та його розуміння:

1. Бізнес-інкубатор – це один з варіантів тих організаційних форм взаємодії науки і підприємництва, що представляє собою складний багатофункціональний комплекс, який забезпечує, поряд з іншим, сприятливі умови для ефективної діяльності новостворених малих інноваційних фірм, які реалізують цікаві наукові ідеї.

2. Структури, що надають допомогу новим компаніям на етапі їх організації та становлення.

3. Організаційна інноваційна структура, метою якої є формування сприятливих умов для стартового розвитку малих підприємств через надання їм певного комплексу послуг і ресурсів.

4. Інституція, що формує інноваційну структуру держави.

5. Організація, яка надає на певних умовах і на певний час спеціально обладнані приміщення та інше майно суб'єктам малого та середнього підприємництва, що розпочинають свою діяльність, з метою сприяння у набутті ними фінансової самостійності.

6. Бізнес-інкубатор – організаційна структура, метою якої є формування сприятливих умов для стартового розвитку малих підприємств через надання їм певного комплексу послуг і ресурсів.

7. Бізнес-інкубатор – дещо схожа до «кузні» стартапів, тобто місце, де можна втілити в реальність ідеї, при цьому можливе підібрати в команду людей зі спільними інтересами. Основний інтерес – створення бізнесу.

Сама по собі проблема розвитку малого бізнесу може вважатися, без сумніву, ключовою проблемою розвитку економіки взагалі. Якщо врахувати ту величезну роль, яку малий бізнес відіграє в економічному розвитку всіх без винятку країн, що знаходяться на шляху ринкових перетворень.

Бізнес-інкубатори розвивають малий бізнес, що відіграє значну роль у формуванні стабільної ринкової економіки, в якій зосереджені її головні потенційні ділові ресурси.

Світова практика підтверджує здатність розв'язання завдань вдосконалення галузевої структури виробництва та прискорення економічного розвитку територій; активне впровадження у виробництво вітчизняних та зарубіжних науково-технічних розробок; випробування на локальному рівні різних варіантів впровадження нових форм господарювання і пристосування до умов внутрішнього ринку, практичне навчання місцевих фахівців прийомам і методам міжнародного бізнесу. Завдяки чому малий бізнес виконує ряд найважливіших соціально-економічних завдань, таких як створення робочих місць, підвищення конкуренції, що, в кінцевому рахунку, призводить до зменшення безробіття, зниження цін.

Певна частина малого бізнесу є свого роду «стартовим майданчиком», яка дозволяє інноваційним задумам і проектам реалізовуватися спочатку в рамках саме малих підприємств, щоб потім, використовуючи різні підходи, дати поштовх вже масового виробництва тих чи інших виробів і надання послуг, на які сформувався досить високий попит на ринку. Бізнес-інкубатори займаються початковим становленням суб'єктів малого підприємництва, що надають численні інноваційні послуги, формують та реалізують першочергові стратегії діяльності новоствореного підприємства.

До функціональних завдань бізнес-інкубатора у сфері надання послуг суб'єктам малого підприємництва слід віднести:

- консалтингові послуги;
- надання офісних приміщень;
- допомога у проектуванні бізнес-планів;
- допомога в пошуку джерел фінансування;
- підтримка проекту на початкових стадіях;
- аналіз ринкового середовища та конкурентів;
- прокат наукового і технологічного устаткування на певний період;
- технічно-адміністративне обслуговування (пошта, Інтернет, телефон, факс, ксерокс, офіс-секретар тощо);
- інформаційне та рекламне забезпечення;
- здійснення юридичних та бухгалтерських послуг;
- послуги у сфері оцінки бізнесу, ризику ведення бізнесу та ін.
- науково-технічні (впровадження нових технологій, ноу-хау, нових продуктів).

Ефективність діяльності бізнес-інкубаторів пов'язана як з організаційними, так і економічними чинниками. Їх розвиток не завжди потребує бюджетних вливань і може здійснюватися за рахунок спонсорства або самофінансування. Їх здатність стати самоокупними лише 10-60%.

Українські бізнес-інкубатори здебільшого існують за рахунок фінансування міжнародних донорських організацій, приміщення їм надають служби працевлаштування населення при держадміністраціях міст і районів. Джерелами їхнього фінансування найчастіше є кошти міжнародних фондів та грантових програм і лише невеликою мірою – кошти місцевих адміністрацій та спонсорів. Для сприяння розвитку бізнес-інкубаторів в Україні створено Українську асоціацію бізнес-інкубаторів та інноваційних центрів.

Отже, внесок організаційних структур малого бізнесу в розвиток інноваційних процесів значний. Проте часто інноваційний продукт не вирізняється високим ступенем новизни, що спричинено

відсутністю належної матеріальної бази для його створення. Масштабні інноваційні проекти силами малого бізнесу не можуть бути реалізовані. Організаційна структура бізнес-інкубаторів зорієнтована на якісні послуги малим інноваційним структурам, так як їх успіх напряму залежить від того щоб малі інноваційні структури якомога швидше ставали успішними.

Висновки з проведеного дослідження. Статтю присвячено дослідженню специфіки функціонування бізнес-інкубаторів як особливої форми підтримки і розвитку малого підприємництва в Україні. У роботі розглянуті основні схеми взаємодії бізнес-інкубаторів з малими підприємствами, різновиди сучасних бізнес-інкубаторів. Узагальнюються переваги та обмеження в застосуванні бізнес-інкубації, а також перспективи розвитку бізнес-інкубаторів в Україні.

Бібліографічний список

1. Александрін Ю.Н. Индикатори якості інституціонального середовища малого підприємництва / Ю.Н. Александрін // Суспільство: політика, економіка, право. – 2011. – № 2. – С. 53-58.
2. Денисюк В.А. Розвиток інноваційних територіальних структур як важливої складової української інноваційної системи / В.А. Денисюк // Економічний часопис. – 2003. – № 7. – С. 11-14.
3. Концепция развития сети бизнес-инкубаторов в Российской Федерации // Интернет-портал некоммерческой организации «Ресурсный центр малого предпринимательства» [Электронный ресурс]. – Доступ к ресурсу : <http://www.rcsme.ru>
4. Єлісеєв І.М. Інкубація бізнесу як формування попиту на технологічні, управлінські та соціальні інновації / І.М. Єлісеєв // Инициативы XXI века. – 2010. – № 4-5. – С. 7-10.
5. Минеева Т.В. Бизнес-инкубатор как один из наиболее эффективных инструментов поддержки и развития предпринимательства / Т.В. Минеева // Вестник Астрахан. гос. техн. ун-та. – 2007. – № 2 (37). – С. 230-236.
6. Микитюк О. Бізнес-інкубатори в системі фінансової підтримки малого підприємництва / О. Микитюк // Світ фінансів. – 2005. – № 2. – С. 160-164.
7. Прилепа Н.В. Бізнес-інкубатор як одна з сучасних організаційних форм підтримки інноваційної діяльності / Н.В. Прилепа // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2006. – № 5. – Т.2. – С. 56-61.
8. Чистякова О.В. Перспективные направления развития бизнес-инкубаторов в России / О.В. Чистякова // Известия Иркутской государственной экономической академии (Байкальский государственный университет экономики и права). – 2011. – № 2. – С. 36-40.

References

1. Aleksandrin, Yu.N. (2011), "Quality indicators institutional environment of small business", *Suspilstvo: polityka, ekonomika, pravo*, no.2, pp. 53-58
2. Denysiuk, V.A. (2003), "The development of innovative territorial structures as an important component of Ukrainian innovation system", *Ekonomichnyi chasopys*, no.7, pp. 11-14
3. *Kontseptsyia razvitiia seti bizness-inkubatorov v Rossiyskoy Federatsii* [The concept of developing a network of business incubators in the Russian Federation], available at: <http://www.rcsme.ru> (access date October 29, 2014).
4. Yeliseiev, I.M. (2010), "Incubation business as creating demand for technological, managerial and social innovations", *Initsiativy XXI veka*, no.4-5, pp. 7-10.
5. Minyeyeva, T.V. (2007), "Business Incubator as one of the most effective tools for business support and development", *Vestnik Astrakhan. gos. tekhn. un-ta*, no.2 (37), pp. 230-236.
6. Mykytiuk, O. (2005), "Business incubators in the system of financial support for small businesses", *Svit finansiv*, no.2, pp. 160-164.
7. Prylepa, N.V. (2006), "Business Incubator as one of the modern forms of organizational support for innovation", *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, no.5, vol. 2, pp. 56-61.
8. Chistiakova, O.V. (2011), "Future direction of business incubators in Russia", *Izvestiia Irkutskoy gosudarstvennoy ekonomicheskoy akademii (Baykalskiy gosudarstvennyy universitet ekonomiki i prava)*, no.2, pp. 36-40.

Степаненко В.В. БІЗНЕС-ІНКУБУВАННЯ ТА ІННОВАЦІЙНІ ЦЕНТРИ – ПЕРСПЕКТИВНІ ФОРМИ ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Мета – дослідити досвід функціонування бізнес-інкубаторів закордоном, охарактеризувати їх значимість для суспільства та виявити основні відмінності між різними видами бізнес-інкубаторів.

Методика дослідження. Використовується описовий метод, аналіз та спостереження. Загальнонаукові методи застосовано при обґрунтуванні ролі і значення бізнес-інкубаторів та вивченні процесу зародження і становлення стартап-інкубаторів; економіко-аналітичні методи – при розгляді структури бізнес-інкубатора

(учнівсько-студентського бізнес-інкубатора, стартап-інкубатора та технологічного інкубатора); організаційно-економічні методи – при визначенні сутності і механізму функціонування бізнес-інкубатора.

Результати. Взаємодія малих і великих підприємств дає можливість ефективно поєднати підприємницьку чутливість і динамічну реакцію малих фірм із менеджментом, комерційними й технічними навичками і потужностями великих підприємств. В результаті, створюються такі можливості, які за інших умов залишилися б втраченими і недоступними.

Наукова новизна. Використано комплексний підхід до розгляду такої структури, як бізнес-інкубатор, який допоможе підвищити потенціал людського капіталу.

Практична значущість. Отримані результати дослідження можуть бути використані для реалізації створення потужних бізнес-інкубаторів в Україні.

Ключові слова: бізнес-інкубація, мале підприємництво, інновації, індексована вартість послуг, державна підтримка малого бізнесу.

Stepanenko V.V. BUSINESS INCUBATION AND INNOVATION CENTERS – POLICY FORMS AND SUPPORT OF SMALL BUSINESS IN UKRAINE

Purpose. To explore the experience of business incubators abroad describe their importance to society and to identify the main differences between the different types of business incubators.

Methodology of research. Use descriptive method, analysis and observation. General methods used when justifying the role and importance of business incubators and the study of the origin and formation process startup incubators; economic and analytical methods – when considering the structure of the Business Incubator (Student-student business incubator, a startup incubator and technology incubator); organizational and economic methods – to determine the nature and mechanism of functioning business incubator.

Findings. The interaction of small and large businesses enables effectively combine business sensitivity and dynamic response of small firms in management, business and technical skills and capacities of large enterprises. As a result, created opportunities that otherwise would have remained lost and inaccessible.

Originality. Comprehensive approach to the consideration of such a structure as a business incubator that helps to increase the potential of human capital.

Practical value. The results of research can be used to implement the creation of powerful business incubators in Ukraine.

Key words: business incubation, small business, innovation, indexed cost of services, state support for small business.

Степаненко В.В. БИЗНЕС-ИНКУБИРОВАНИЕ И ИННОВАЦИОННЫЕ ЦЕНТРЫ – ПЕРСПЕКТИВНЫЕ ФОРМЫ ПОДДЕРЖКИ И РАЗВИТИЯ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УКРАИНЕ

Цель. Исследовать опыт функционирования бизнес-инкубаторов за рубежом, охарактеризовать их значимость для общества и выявить основные различия между разными видами бизнес-инкубаторов.

Методика исследования. Используется описательный метод, анализ и наблюдения. Общенаучные методы применены при обосновании роли и значения бизнес-инкубаторов и изучении процесса зарождения и становления стартап-инкубаторов; экономико-аналитические методы – при рассмотрении структуры бизнес-инкубатора (ученическо-студенческого бизнес-инкубатора, стартап-инкубатора и технологического инкубатора); организационно-экономические методы – при определении сущности и механизма функционирования бизнес-инкубатора.

Результаты. Взаимодействие малых и крупных предприятий дает возможность эффективно совместить предпринимательскую чувствительность и динамическую реакцию малых фирм с менеджментом, коммерческими и техническими навыками и мощностями крупных предприятий. В результате, создаются такие возможности, которые при других условиях остались бы потерянными и недоступными.

Научная новизна. Использован комплексный подход к рассмотрению такой структуры, как бизнес-инкубатор, который поможет повысить потенциал человеческого капитала.

Практическая значимость. Полученные результаты исследования могут быть использованы для реализации создания мощных бизнес-инкубаторов в Украине.

Ключевые слова: бизнес-инкубація, малое предпринимательство, инновации, индексируемая стоимость услуг, государственная поддержка малого бизнеса.